

Nauczanie Papieża Jana Pawła II do więźniów i służb penitencjarnych, red. Jan Świtka, Małgorzata Kuć, Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 2006, ss. 142.

Znane i cenione Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II opublikowało dzieło zbiorowe *Nauczanie Papieża Jana Pawła II do więźniów i służb penitencjarnych*, pod redakcją Jana Świtki i Małgorzaty Kuć. Stanowi ono dorobek twórczy seminarium naukowego zorganizowanego przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie i Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Katedrę Kryminologii i Psychologii Kryminalnej WZNPIE, Katedrę Kryminologii i Prawa Karnego Wykonawczego WPPKiA, Katedrę Psychoprofilaktyki Społecznej WNS).

Seminarium odbyło się dnia 16 lutego 2006 r. w Lublinie w Okręgowym Inspektoracie Służby Więziennej w Lublinie i poświęcone było przesłaniu Ojca Świętego Jana Pawła II do więźniów i personelu jednostek penitencjarnych w kontekście aksjologii wiary i jej atrybutu – poszanowania godności człowieka.

Recenzowane dzieło otwiera *Słowo wstępne* prof. Jana Świtki i dr Małgorzaty Kuć. Kończy zaś *Dyskusja po konferencji*, *Zakończenie* i *Noty o Autorach*.

Po *Słowie wstępnym* Autorzy prezentują artykuły (referaty): ppłk mgr Jerzy Nikolajew, *Opieka więzienna realizowana w więzieniu w ujęciu historycznym*; ks. prof. Janusz Nagórny, *Skazani za zło? Antropologiczny fundament porządku społecznego w świetle nauczania Jana Pawła II*; ks. prof. Jerzy Gocko, *Budzić nadzieję. Przesłanie Jana Pawła II do więźniów i służb penitencjarnych*; ks. prof. Tadeusz Guz, *Filozoficzna analiza istoty i celów systemu penitencjarnego według Jana Pawła II*; dr Małgorzata Kuć, *Zobowiązanie do odpowiedzialności. Wykonywanie kary pozbawienia wolności w świetle nauczania Jana Pawła II*; mgr Grzegorz Kowalski, *Nawrócenie w świetle nauczania Jana Pawła II a proces resocjalizacji*; mjr Artur Nowosad, *Tematyka religijna w twórczości własnej osób pozbawionych wolności*; ks. Grzegorz Draus, *Ewangelia Jana Pawła II według więźniów. Recepcja myśli papieskiej wśród osadzonych na Ukrainie*.

Każdy artykuł jest samodzielną pracą naukową o określonej problematyce. Jednak łącznie stanowią metodologicznie i logicznie jednolitą publikację z zakresu katolickiej myśli społecznej.

Autorzy podjęli udaną próbę przekazania aktualnego stanu wiedzy, własnych ustaleń i przemyśleń w zakresie podstawowych problemów prawnoteologicznych wykonania kary pozbawienia wolności, które podejmował w swoim nauczaniu Ojciec Święty Jan Paweł II.

Rysujący się obraz omawianej problematyki jest wielokierunkowy i wielopłaszczyznowy, co podnosi walory poznawcze całej pracy. W publikacji *Nauczanie Papieża Jana Pawła II do więźniów i służb penitencjarnych* ukazana jest bowiem

w szerokim zakresie problematyka, poczynając od przesłania eucharystycznego, poprzez filozoficzną analizę istoty i celów systemu penitencjarnego, a kończąc na odpowiedzialności za wykonanie kary pozbawienia wolności.

Dzieło ukazuje niezmiernie ważne w nauczaniu Ojca Świętego bogactwo treści sakralnych, moralnych, etycznych i społecznych, na których opierają się zasady procesu wychowania i resocjalizacji więźniów.

Można przyjąć, że głównym osiągnięciem konferencji naukowej jest ukazanie, że w nauczaniu papieża Jana Pawła II kluczową postacią jest Człowiek, który naruszył normy prawa boskiego i przepisy Pisma Świętego oraz obowiązujący porządek prawny, za co ponosi odpowiedzialność i karę. Jednakże kardynalnym obowiązkiem pozostaje przywrócenie mu nadziei i wiary w nieograniczoną miłość Boga, eliminacja ludzkiej dyskryminacji i przywrócenie go społeczeństwu.

Konferencja ma znaczenie ponadregionalne, gdyż prezentowane myśli papieża Jana Pawła II o człowieku uwięzionym mają charakter uniwersalny.

Publikowana w pracy *Dyskusja po konferencji* stanowi cenne uzupełnienie tematyki obrad, a załączony krótki aneks *Noty o Autorach* znosi anonimowość osób.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że konferencja realizowała zasadę łączenia nauki z praktyką. Uczestnicy i jej organizatorzy to naukowcy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II i funkcjonariusze służb penitencjarnych dysponujący wiedzą teoretyczną lub doświadczeniem.

Nie powinien ujść uwadze udział w konferencji Naczelnego Kapelana Więziennictwa na Ukrainie ks. Grzegorza Drausa.

Wszystkie artykuły zaopatrzone są w aparat naukowy. Zawierają bogate przypisy źródłowe lub informacyjne i literaturę przedmiotu.

Za wzorową należy uznać redakcyjną stronę dzieła.

Redaktorzy publikacji prof. Jan Świtka i dr Małgorzata Kuć w *Słowie wstępnym* piszą: „Niniejsza książka jest próbą prawno-teologicznej refleksji wokół podstawowych problemów wykonywania kary pozbawienia wolności, które podejmuje w swoim nauczaniu Papież Jan Paweł II”. Nie ma wątpliwości, że cel założony przez organizatorów sesji naukowej został osiągnięty. Autorzy udowodniali i potwierdzili, jak ważna w pracy ze skazanymi jest obecność życia religijnego realizowanego na podstawie możliwości sprawowania posługi i praktyk religijnych w jednostkach penitencjarnych. Pomyślna realizacja tego istotnego zadania możliwa jest dzięki zaangażowaniu funkcjonariuszy służby więziennej i kapelanów więziennictwa.

Praca jest publikacją wartościową, ciekawą i czytelną, pogłębia wiedzę o poruszanej problematyce. Niewątpliwie będzie także pomocna w pracy dydaktycznej, penitencjarnej i duszpasterskiej.

Dzieło *Nauczanie Papieża Jana Pawła II do więźniów penitencjarnych służb penitencjarnych* omawia i przybliża nową sferę teologicznego i duszpasterskiego postania Ojca Świętego Jana Pawła II.

*Dr hab. Jerzy Markiewicz, prof. KUL
Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych
i Ekonomicznych KUL w Tomaszowie Lubelskim*